

Velvyslanectví České republiky
ve Vídni

Obchodně-ekonomický úsek

Penzinger Strasse 11-13
A-1140 Wien
Tel.: +43 1 899 58164/167/168
E-Mail: commerce_vienna@mzv.cz
www.mzv.cz/vienna

Informace o vysílání zaměstnanců ze zemí EU, EHP a Švýcarska v oblasti přepravy a transportu do Rakouska

Již od 1. května 2011 platí v Rakousku pro zahraniční firmy vysílající své pracovníky na práci do Rakouska opatření proti mzdovému a sociálnímu dumpingu. K 1.1.2017 byla všechna do té doby platná ustanovení obsažená v různých zákonech inkorporována do Zákona o boji proti mzdovému a sociálnímu dumpingu (Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz č. 44/2016, dále jen LSD-BG) a u všech odvětví, vč. oblasti mezinárodní přepravy a transportu, je dodržování kontrolováno a vymáháno. Od 1. června 2017 byly v reakci na četnou kritiku změněny předpisy o hlášení vyslání do Rakouska a nutnosti uchovávání podkladů během vyslání, což přineslo dílčí zjednodušení a zj. zohlednění specifík poskytování služeb v oblasti mezinárodní dopravy.

Protože se množí případy správních postihů českých přepravních společností pro neplnění povinností vyplývajících z LSD-BG, shrnuje níže Obchodně-ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Rakousku všechny podstatné informace pro české přepravce a dopravní společnosti vysílající své zaměstnance do Rakouska za účelem poskytnutí přepravních služeb (přepravy zboží i osob). Dočasné postoupení pracovních sil (třetím osobám) na práci v Rakousku není předmětem těchto informací. Zároveň upozorňujeme, že status zaměstnance se určuje podle rakouského práva.

Všeobecné informace týkající se problematiky vysílání jsou k dispozici v českém jazyce na webových stránkách www.entsendeplattform.at Spolkového ministerstva práce a sociálních věcí (BMASGK).

Pojem vysílání – na koho se vztahuje?

Jakékoliv vysílání do Rakouska předpokládá, že **obvyklé místo pracovního působení** zaměstnance **není v Rakousku**. Přitom nehraje roli, jestli je zadavatel zakázky v Rakousku či nikoliv (tzn. i bez rakouského zadavatele se může jednat o vysílání).

Vysláním ve smyslu zákona LSD-BG jsou zejména následující případy:

- Kabotáž (nakládka a vykládka se uskutečňuje v Rakousku)
- Cílová doprava do Rakouska (nakládka se uskutečňuje mimo Rakousko, vykládka však na území Rakouska), a to i pro zadavatele se sídlem mimo Rakousko

- Zdrojová doprava z Rakouska uskutečněna zahraničním (nerakouským) podnikem (nakládka v Rakousku, vykládka mimo Rakousko), a to i pro zadavatele se sídlem mimo Rakousko

Upozornění: Výše uvedený výčet platí i pro přepravu osob (pro příležitostnou přepravu, linkovou dopravu, a pro turistické jízdy (vč. přepravy lyžařů) s cílem/destinací na území Rakouska). I nepravidelné nebo jednorázové transporty představují vysílání. O vysílání se jedná i v případě přepravy turistů, kdy jízda začíná v zemi A (např. v ČR), vede do Rakouska a končí opět v zemi A (okružní jízda po Rakousku).

O vysílání ve smyslu zákona LSD-BG se **naopak nejedná** v následujících případech:

- **Tranzit** v oblasti přepravy zboží či osob (v Rakousku nedojde k nakládce či vykládce zboží, resp. v Rakousku přeprava osob nezačíná či nekončí; transport neslouží k tomu, aby bylo do Rakouska přepraveno zboží či osoby, cesta přes Rakousko je nutná pro dosažení vlastního cíle).

- „**Podniková doprava**“, tzn. určité přepravy z a do Rakouska, u kterých dopravní služby představují pouze vedlejší služby v rámci právního úkonu, viz tyto případy:

a. **Prodejce/pronajímatel/výrobce/zpracovatel/majitel** dodává **sám** prostřednictvím svých zaměstnanců a vlastními (pronajatými/leasovanými) vozidly prodané/pronajaté/vyrobené zboží či zboží za zpracování do Rakouska, přičemž přeprava zboží představuje pouze pomocný úkon v rámci jeho podnikatelské činnosti. Celková maximální přípustná hmotnost motorového vozidla přitom není relevantní.

b. **Kupující/nájemník/zpracovatel/majitel** vyzvedává **sám** prostřednictvím svých zaměstnanců a vlastními (pronajatými/leasovanými) vozidly prodané/pronajaté/zpracované zboží či zboží za zpracování z Rakouska, při čemž přeprava zboží představuje pomocný úkon v rámci celé jeho podnikatelské činnosti. Celková maximální přípustná hmotnost motorového vozidla ani v tomto případě relevantní.

c. Během **transportu mezi provozovami stejného podniku** je dodáno/přepraveno do Rakouska vlastní zboží prostřednictvím vlastních zaměstnanců, nebo je zboží z Rakouska vyzvednuto, přičemž přeprava zboží (přeprava osob) představuje pouze pomocný úkon v rámci podnikatelské činnosti. Celková maximální přípustná hmotnost motorového vozidla opět není relevantní.

Existenci podnikové dopravy lze (je třeba) adekvátně zdokumentovat.

- **Turistické přesuny (přeprava osob)** směřující na území Rakouska, pokud
 - jízda zahrnuje i další cíle/destinace mimo Rakousko vedle země, v níž začíná (např. v ČR), pokud současně platí, že v Rakousku nedojde k naložení žádných nových osob či v Rakousku žádné osoby svou cestu neukončí.

Příklad, kdy nejde o vysílání:

- Turistická jízda začíná v zemi A (např. v ČR), vede do Rakouska a končí v zemi B (např. v Itálii), přičemž v Rakousku nedojde k naložení nových pasažérů.

Existující výjimky:

- Jízdy odtahové a havarijní služby, pokud je řidič poškozeného vozidla členem automobilového klubu nebo je pro tento případ pojištěn a odtahem je pověřena zahraniční odtahová služba;
- Soukromé jízdy spolků autobusem, pokud autobus řídí bez úplaty člen spolku;
- vyzvednutí hotelových hostů vlastní hotelovou službou;
- předváděcí jízdy prodejců aut.

U **školních a kulturních zájezdů**, resp. zájezdů vzdělávacích zařízení, jejichž jediná cílová destinace je v Rakousku, je zapotřebí rozlišit případy, kdy:

- doprovázející osoby (např. učitelé, lektori či další zaměstnanci konkrétního vzdělávacího zařízení), kteří během pobytu v Rakousku neposkytují služby žádným jiným subjektům nad rámec účastníků zájezdu a kteří se tak nenacházejí v žádném konkurenčním postavení vůči rakouským firmám, resp. zaměstnancům, do režimu vysílání **nespadají**.
- se jedná o najmuté pracovníky (řidiče či další zaměstnance přepravních firem, externě najaté instruktory, turistické průvodce apod.), kteří realizují školní či jiné zájezdy na objednávku vzdělávacích zařízení. Pozor, v tomto případě se jedná o vysílání a na vyslaného pracovníka/pracovníky se aplikují ustanovení LSD-BG!

Jaké jsou povinnosti?

- 1) Dodržení rakouských minimálních mezd podle příslušné rakouské kolektivní smlouvy
- 2) Ohlášení vysílání (formulářem ZKO3)
- 3) Připravenost podkladů – zpravidla přímo ve vozidle
 - kopie hlášení o vysílání
 - podklady o přihlášení v systému sociálního pojištění (dokument A1)
 - mzdové doklady
 - v případě příslušníků třetích zemí: pracovní povolení k práci v Rakousku

K bodu 1) Dodržení rakouských minimálních mezd podle příslušné rakouské kolektivní smlouvy

- V odvětví **přepravy zboží** (tzn. v přepravě zboží motorovými vozidly) je pro řidiče směrodatná kolektivní smlouva živnosti přepravy zboží (*Kollektivvertrag für das Güterbeförderungsgewerbe*). Pro pracovníky podniků, které vykonávají přepravu zboží výlučně s motorovými vozidly s celkovou maximální přípustnou hmotností do 3500 kg, je třeba použít kolektivní smlouvu živnosti malých přepravců (*Kollektivvertrag für das Kleintransportgewerbe*).
- V odvětví **přepravy osob** je věcně příslušná kolektivní smlouva soukromých autobusových podniků (*Kollektivvertrag für private Autobusbetriebe*). Jedná-li se o taxi podnik, je pro řidiče směrodatná kolektivní smlouva živnosti přepravy osob osobními motorovými vozidly (*Kollektivvertrag für das Personenbeförderungsgewerbe mit PKW*).

Pro podnik, který nelze zařadit do odvětví přepravy zboží či osob, ale **jako součást podnikatelské činnosti provádí i transporty**, je zpravidla směrodatná příslušná kolektivní smlouva dané branže. Je však zapotřebí vzít v úvahu, že určité formy přepravy provedené v rámci podnikatelské činnosti nejsou vysíláním (viz kapitola „Pojem vysílání“). Veškeré kolektivní smlouvy jsou k dispozici na www.kollektivvertrag.at.

Minimální mzdu je třeba vyplatit za celou pracovní dobu na území Rakouska. Doba práce řidičů v oblasti přepravy zboží a osob zahrnuje dobu řízení vozidla, doby dalšího pracovního výkonu (např. činnost nakládky/vykládky) a dobu pohotovosti zaměstnance s výjimkou přestávek (např. bez čekací doby při nakládce/vykládce provedené jinými subjekty).

I **jízdy prázdným vozidlem uvnitř Rakouska** se zásadně považují za dobu práce s **povinností tuto dobu nahlásit** v rámci vysílání (např. jízdu zpět k hranici v případě cílové dopravy po vykládce, nebo u zdrojové dopravy příjezd na místo nakládky; v případě kabotáže příjezd) a zaplacení minimální mzdy podle příslušné rakouské kolektivní smlouvy.

Pozor: Jízdy prázdným vozidlem přes Rakousko v rámci **tranzitu** představují dobu práce, která povinnosti hlášení či zaplacení minimálních mezd podle rakouských kolektivních smluv **nepodléhá**. Je-li však tranzit z důvodu kabotáže či transportu z Rakouska do zahraničí **přerušen nebo ukončen**, představuje předmětná přepravní služba **dobu práce, kterou je zapotřebí** v rámci vysílání **nahlásit**, a zároveň je nutno za ní zaplatit minimální mzdu podle příslušné rakouské kolektivní smlouvy. Pokračování v tranzitu za účelem odjezdu z území Rakouska po uskutečnění kabotáže následně není vysíláním.

K bodu 2) Ohlašovací povinnost

Podle nových předpisů platných od 1. června 2017 je třeba podat hlášení o přeshraničním vyslání do Rakouska v odvětví přepravy pouze na základě §19 odst. 7 zákona LSD-BG. Hlášení se podává „paušálně“ **vždy na dobu šest měsíců**, a tedy nezávisle na konkrétním vyslání, tzn.

- Pro oblast přepravy se používá již jen „**paušální hlášení**“, nikoliv jednotlivá hlášení standardizovaným ZKO-3 (resp. rámcové/hromadné hlášení). Pro tyto účely je k dispozici zvláštní formulář ZKO3-Trans.
- Přitom je mimo jiné nutné uvést v tomto období v Rakousku předpokládané nasazení zaměstnance a úřední poznávací značky použitých motorových vozidel.
- Budou-li oproti hlášení použiti jiní zaměstnanci nebo motorová vozidla, než bylo nahlášeno v daném období šesti měsíců, nebo v případě ohlášení dalších zaměstnanců či motorových vozidel, je třeba to nahlásit zprávou o změně, tzv. *Änderungsmeldung* (ZKO3-Trans AE-M).
- Dosud požadované údaje o zadavateli, zahraničních poskytovatelích služby nebo údaje o příslušném místě výkonu práce zaměstnance odpadají.

Požadované údaje, které je zapotřebí v rámci formuláře ZKO3-Trans doplnit, jsou v souladu s §19 odst. 7 LSD-BG následující:

- 1) *Zaměstnavatel. Jméno, adresa a živnostenské oprávnění*, nebo předmět podnikání zaměstnavatele, daňové identifikační číslo,
- 2) *Osoba pověřená k zastupování zaměstnavatele navenek. Jméno a adresa* osoby pověřené zastupováním zaměstnavatele navenek (např. jednatel),
- 3) *Kontaktní osoba §23 LSD-BG. Kontaktní osoba* je obvykle řidič motorového vozidla. Pokud daný řidič motorového vozidla není kontaktní osobou, jméno a adresu kontaktní osoby z okruhu v Rakousku usazených a k zastupování stran povolaných osob.

U tohoto bodu je nutné doplnit **zahájení vyslání** a dobu platnosti vyslání (= 6 měsíců).

- 4) *Typ vozidla a registrační značka. Úřední poznávací značky* motorových vozidel řízených zaměstnanci: těmi je třeba chápat dopravní prostředky silniční/železniční/lodní dopravy,

V dalších bodech formuláře je zapotřebí doplnit:

- **výši odměny** náležející jednotlivému zaměstnanci podle rakouských právních předpisů a **začátek pracovního poměru** u zaměstnavatele;
- **druh činnosti a využití zaměstnance** s přihlédnutím k příslušné rakouské kolektivní smlouvě;
- je-li pro **zaměstnání** vyslaných zaměstnanců ve státě, kde má zaměstnavatel sídlo, nutné úřední povolení, vydávající úřad, jakož i jednací číslo, datum vystavení a dobu platnosti nebo opis povolení;
- potřebují-li vyslaní zaměstnanci ve státě, kde má zaměstnavatel sídlo, **povolení k pobytu**, vydávající úřad, jakož i jednací číslo, datum vystavení a dobu platnosti nebo opis povolení;

Hlášení je zapotřebí podat **před zahájením prací**. U cílové a zdrojové dopravy (vč. přepravy osob) dochází k zahájení prací překročením rakouské státní hranice. U kabotáže stačí hlášení uskutečnit před konkrétním zahájením prací (před příjezdem na místo nakládky).

Od 1.6.2017 je ve vztahu k již provedenému hlášení možné příslušná uložená data importovat do nového hlášení, což umožňuje rychlejší vyplnění formuláře.

Pozn.: Pokud se jedná o **dočasné přidělování pracovních sil** (Arbeitskräfteüberlassung) v oblasti přepravy (nebo v jiných odvětvích), je zapotřebí použít formulář ZKO-4 „Hlášení o přenechání do Rakouska“.

K bodu 3) Přípravenost podkladů

Následující doklady musí mít vyslaný pracovník při vyslání u sebe již od vstupu na území Rakouska:

1. **Kopie hlášení o vyslání** - není-li z časových či technických důvodů (např. při realizaci kabotáže) možné mít kopii hlášení u sebe ve vozidle, je zapotřebí oznámit alespoň **číslo transakce/referenční číslo** ohlášení, které žadatel obdržel při ohlášení.

2. **Doklad o sociálním pojištění A1** (v národním jazyce) - pokud vystavení dokladu A1 před vysláním nebylo možné, je třeba mít u sebe alespoň žádost o vystavení dokladu A1 či dalších podkladů, z nichž vyplývá, že zaměstnanec je v době výkonu práce v Rakousku nahlášen v systému sociálního pojištění. Na rozdíl od dokumentu A1 je třeba mít žádost přeloženu do německého jazyka. Ověřený překlad se nevyžaduje.

3. **Mzdové doklady**, z nichž v každém případě vyplývá, jaký plat zaměstnancům během jejich zaměstnání v Rakousku přísluší a je jim skutečně vyplácen. Ke mzdovým podkladům patří:

- pracovní smlouva nebo písemný záznam o obsahu pracovní smlouvy ve smyslu směrnice 91/533/EHS o povinnosti zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách pracovní smlouvy)
- výplatní páska, doklady zaměstnavatele o výplatě mzdy nebo doklady o bankovním převodu
- podklady týkající se mzdového zařazení, např. vzdělání a předchozí pracovní poměry, důkaz o profesní kvalifikaci (hraje-li to role podle kolektivní smlouvy), a
- záznamy o pracovní době každého vyslaného zaměstnance.

Mzdové doklady musí být předkládány **v německém jazyce**, resp. s překladem do němčiny. **Pracovní smlouva** (a stejně i písemný záznam o obsahu pracovní smlouvy ve smyslu směrnice 91/533/EHS o povinnosti zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách pracovní smlouvy) může být připravena i **v angličtině**, resp. s překladem do angličtiny. Ověřený překlad se nevyžaduje.

Doklady o výplatě mzdy nebo doklady o bankovním převodu (pokud tyto doklady jsou za dané období už k dispozici) lze mít k dispozici i v jiném jazyce než v německém, pokud je z toho zřejmé příslušné mzdové období, výše odměny a příjemce.

Záznamy o pracovní době lze vyhotovovat na kontrolních přístrojích obvyklých v dopravním odvětví (jak v analogové, tak v digitální podobě), pokud ze záznamu vyplývá pracovní doba, za kterou se dle rakouské kolektivní smlouvy vyplácí mzda. Přitom je nutno dbát na to, že i za jiné časy, než je doba řízení, je možno vyplatit mzdu.

K bodu 4) Pracovní povolení v případě vyslaného zaměstnance, který není občanem členského státu EU

V případě, že zaměstnavatel chce vyslat zaměstnance, který není občanem členského státu EU, je nutno v případě kbotáže připravit pracovní povolení vysílajícího státu, je-li takové povolení ve vysílajícím státu zapotřebí. To platí i pro státní příslušníky Chorvatska.

Pro které zaměstnance, kde a v jaké formě musí být podklady k dispozici?

Podle rakouských právních předpisů je nutné mít na jedné straně určité podklady **ve vozidle**, jiné podklady lze předložit až při kontrole na vyzvání úřadů (viz níže).

Podklady musí mít k dispozici vždy ti zaměstnanci, kteří aktuálně provádí dopravní služby v Rakousku. Podklady musí být k dispozici ve vozidle, v němž se zaměstnanec nachází, a musí být poskytnuty kontrolním orgánům.

Podklady lze mít k dispozici buď v papírové podobě nebo v čitelné elektronické podobě (na displeji tabletu apod.), přičemž se musí technické přístroje nacházet ve vozidle již v okamžiku příjezdu na rakouské území. Nenachází-li se údaje v samotném technickém přístroji (ale na zahraničním serveru), je nutné, aby byl přístup k těmto údajům možný v okamžiku kontroly. Nebude-li přístup možný, jsou podklady považovány za nepřístupné. Stejně tak nejsou dostačující nečitelné elektronické údaje (např. na USB).

Doklady, které musí být při vysílání ve vozidle:

- kopie hlášení o vyslání,
- doklad o sociálním pojištění A1 (resp. povolené náhradní dokumenty),
- pracovní smlouva, resp. zaměstnanecký list,
- rozpisy pracovní doby - ty musí být připraveny při kontrole. Úřadu pro odvody dávek musí být také umožněno při kontrole na místě pro posledních 28 dní před dnem kontroly nahlédnout do rozpisů pracovní doby.

Doklady, které nemusí být v případě kontroly okamžitě k dispozici, ale bude třeba je dodat (včas a v německém jazyce) na vyžádání úřadu pro odvody dávek:

- výplatní páska, doklady zaměstnavatele o výplatě mzdy nebo doklady o bankovním převodu
- podklady týkající se mzdového zařazení (např. důkaz o vzdělání či profesní kvalifikaci, předchozí pracovní poměry, hraje-li to role podle kolektivní smlouvy)
- záznamy o pracovní době každého vyslaného zaměstnance (i když již během kontroly bylo nahlédnuto do rozpisů pracovní doby, je třeba je na požádání předložit úřadu pro sociální odvody.

Podklady je třeba předložit ve lhůtě 14 kalendářních dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém proběhla kontrola. Nedorazí-li mzdové podklady během této lhůty úřadu pro odvody dávek, nebo nedorazí-li v úplné podobě, je to považováno za nepřipravenost mzdových dokladů a bude následovat správní postih.

Časové období, za které musí být předloženy podklady, zahrnuje kalendářní měsíc, ve kterém proběhla kontrola zaměstnance, a předchozí měsíc, pokud byl zaměstnanec v této době již činný v Rakousku. Dva kalendářní měsíce byly stanoveny s ohledem na to, že nahlášené období pro sektor přepravy bylo rozšířeno na šest měsíců a při nahlášení již nemusí být uveden každý jednotlivý případ vyslání.

Stav informací k 17. srpnu 2018

Upozornění: Veškeré údaje jsou i přes pečlivé zpracování bez právní garance. Velvyslanectví ČR v Rakousku neručí za úplnost informací uvedených v textu. V případě jakýchkoliv nejasností se vždy dopředu obraťte na Velvyslanectví či na věcně příslušné správní orgány přes www.entsendeplattform.at.